

9. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Nie przewiduje się znacznego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji omawianej aktualizacji Programu Ochrony Środowiska.

Większość działań gminy wynika z corocznych prac prowadzonych w ramach zadań własnych w zakresie uzależnionym od posiadanych środków.

Wszystkie inwestycje i obiekty budowlane realizowane w ramach porządkowania gospodarki odpadami komunalnymi już funkcjonują na zasadzie instalacji zastępczych.

Inwestycje związane z instalacjami liniowymi (modernizacje, rozbudowa sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, drogowych) będzie realizowana po przeprowadzeniu osobnych ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

9.1. Oddziaływania na etapie budowy.

Wszystkie przedsięwzięcia realizowane w ramach aktualizacji POŚ związane są z większymi lub mniejszymi uciążliwościami wynikającymi z transportu i pracą sprzętu budowlanego: przemieszczania mas ziemnych oraz transportem materiałów budowlanych, instalacji, obsługi, itp. Należy w związku z tym liczyć się, z lokalnym zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego substancjami emitowanymi przez pojazdy (tlenki węgla i azotu, węglowodory).

W trakcie budowy powstawać będą odpady (głównie z grupy 17, np. resztki papy, opakowania po farbach i lakierach, gruz, materiały rozbiórkowe itp.)

Praca maszyn i środków transportu powodować będzie hałas.

W celu minimalizacji tych oddziaływań należy zwrócić uwagę na stan techniczny sprzętu transportującego i budowlanego oraz jakość dróg dojazdowych.

Szczególną uwagę należy zwracać na ochronę zwierząt żyjących w budynkach (ptaki np. języki, jaskółki, sowy, oraz drobne ssaki np. nietoperze) w trakcie prac termomodernizacyjnych. Każde działanie musi być planowane z zachowaniem przepisów prawa szczególnie z ustawą o ochronie przyrody i rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Prawidłowe prowadzenie prac budowlanych nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko.

9.2. Wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego będzie wzmożony transport odpadów do zakładów centralnych, obsługujących dużo większe obszary niż obecnie oraz praca sprzętu transportującego i budowlanego. Zanieczyszczenie to powstanie przy trasach komunikacyjnych, w bezpośrednim sąsiedztwie zagospodarowywanych obiektów.

Odory występować mogą lokalnie, na terenie instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji (kompostownie, instalacje fermentacji itp.) przy oczyszczalniach ścieków. W przypadku większych uciążliwości może zajść potrzeba stosowania odpowiedniego magazynowania odpadów oraz odpowiednich filtrów pochłaniających odory. Kompostownie oraz instalacje do biologiczno – mechanicznego przekształcania odpadów ulegających biodegradacji emitować będą dwutlenek węgla, metan, jako wynik tlenowego rozkładu materii organicznej.

Na terenie gminy oprócz kompostowników przydomowych nie planuje się tego typu obiektów.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego.

9.3. Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne.

Nie przewiduje się, aby nowe inwestycje miały negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne.

Zwiększenie intensywności kontroli przyczyni się do zmniejszenia ilości odprowadzanych nielegalnie ścieków.

Prowadzenie prac modernizacyjnych i rozbudowy istniejących instalacji, wpłynie na poprawę ich funkcjonowania i będzie korzystne dla środowiska.

Realizacja przedsięwzięć umożliwi odpowiednie zagospodarowanie ścieków komunalnych w całej gminie oraz poprawi stanu wydzielania ścieków innych źródeł tj. wody opadowe i roztopowe. W wyniku modernizacji ujęć wód i wodociągów zostanie utrzymana wysoka jakość wody. Poprzez kontrole odprowadzania ścieków i utrzymanie pasów zadrzewień dojdzie do poprawy jakości miejscowych cieków wodnych.

Nie przewiduje się tworzenia zastawek czy mini zbiorników dla cieków szczególnie istotnych. W pozostałych przypadkach ewentualne inwestycje będą dotyczyć tylko działań regulacyjnych w zakresie odprowadzania i ograniczania nadmiernego spływu wód (przesuszania), dla poprawy wymagań określonych dla dobrego stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz realizacji celów środowiskowych na obszarach chronionych. Wiele z tych cieków z powodu nadmiernego odpływu wód w okresie wczesnowiosennym do pory letniej wysycha całkowicie.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie stanu i jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

9.4. Wpływ na gleby

Do zanieczyszczenia gleb wokół inwestycji może dochodzić w trakcie prac budowlanych, niewłaściwej ich eksploatacji czy mechanicznego uszkodzenia. Dla minimalizacji powyższych oddziaływań wszystkie inwestycje będą realizowane z materiałów o odpowiednich kwalifikacjach i przedłużonej żywotności. Sprzęt transportowy i budowlany musi być sprawny technicznie i podlegać codziennym kontrolom.

Przy niewłaściwym transporcie odpadów (brak siatek zabezpieczających, pojemników do transportu), może dochodzić do zanieczyszczenia terenów przy trasach transportowych.

Do pewnego przekształcenia terenu dojdzie w wyniku realizacji prac budowlanych. Szczególną uwagę należy zwrócić na zachowanie warstwy próchniczej gleby oraz niezakłócanie stosunków wodnych.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie jakości gleb.

9.5. Oddziaływania akustyczne (hałas)

Emisje hałasu dotyczą przede wszystkim środków transportu i sprzętu budowlanego. Główną uwagę należy zwrócić na stan techniczny sprzętu oraz jakość dróg. Oddziaływanie tego typu powstaje przy trasach komunikacyjnych w bezpośrednim sąsiedztwie zagospodarowywanych obiektów. Projektowane, modernizacje, remonty tras powinny odbywać się ze szczególnym zwróceniem uwagi na oddziaływanie akustyczne.

W większej skali znaczenie mogą mieć próby budowy elektrowni wiatrowych. Gmina nie planuje lokalizacji tego typu obiektów ze względu na fakt, iż w całości objęta jest obszarem chronionego krajobrazu i usytuowanie tych obiektów jest bardzo utrudnione. Jednak w przypadku podejmowania decyzji o lokalizacjach elektrowni wiatrowych, należy ich

oddziaływanie rozpatrywać kompleksowo z uwzględnieniem już istniejących lub przyjętych do realizacji obiektów, także na terenach poza gminą.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie stanu klimatu akustycznego.

9.6. Wpływ na przyrodę.

Planowane instalacje powinny być lokalizowane na obszarach do tego celu przeznaczonych, z uwzględnieniem wpływu na obszary chronione.

W sąsiedztwie instalacji można liczyć się ze zmianami w składzie gatunkowym i liczebności zwierząt. Część gatunków będzie migrować na inne tereny, co związane będzie przede wszystkim ze zwiększonym hałasem oraz ruchem pojazdów transportowych. Większe obiekty liniowe (np. drogi) lub wysokościowe (np. budynki wielopiętrowe) mogą stwarzać ograniczenia w migracji zwierząt. Należy je lokalizować poza głównymi szlakami migracji lub z zachowaniem przyrodniczej funkcjonalności tych obszarów.

Zmniejszenie zanieczyszczeń przedostających się do gleby ze ściekami, odpadami wpłynie na lokalne zmiany flory lubiącej wysoko zasobne siedliska, zwłaszcza azotolubnej.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie stanu warunków przyrodniczych.

9.7. Wpływ na krajobraz.

W gminie jest dużo terenów o wyjątkowym znaczeniu krajobrazowym lub widokowym. Zwłaszcza na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich. Negatywny wpływ na krajobraz dotyczy przede wszystkim obiektów liniowych (drogi) i wysokościowych (maszty energetyczne, radiowe). Przy obiektach drogowych ważne jest zachowanie i tworzenie nasadzeń roślinności wysokiej przydrożnej, które tworzą walory krajobrazowe tych obiektów.

W większej skali znaczenie mogą mieć próby budowa elektrowni wiatrowych. Gmina nie planuje lokalizacji tego typu obiektów. W związku z tym, że gmina objęta jest obszarem chronionego krajobrazu wraz z licznymi miejscami widokowymi lokalizacja tego typu obiektów w gminie będzie bardzo utrudniona. W przypadku podejmowania decyzji o nowych lokalizacjach elektrowni wiatrowych dla inwestorów zewnętrznych, należy ich oddziaływanie rozpatrywać kompleksowo z uwzględnieniem już istniejących lub przyjętych do realizacji obiektów, także na terenach poza gminą.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie warunków krajobrazowych.

9.8. Wpływ gospodarki odpadami komunalnymi.

Ze względu na brak regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, gospodarka odpadami komunalnymi będzie się opierać na instalacjach zastępczych. Istniejące tego typu instalacje w gminie posiadają odpowiednie pozwolenia i ich działanie jest unormowane prawnie.

Na obszarze gminy planuje się sukcesywne zwiększanie ilości odpadów odbieranych w sposób selekcyjny. Objęcie wszystkich mieszkańców gminy odbiorem odpadów komunalnych w tym w większości selekcyjnym, przyczyni się do usunięcia nieprawidłowości w ich zagospodarowywaniu (np. spalanie, wyrzucanie na nielegalne składowiska).

Planowany Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych funkcjonuje w miejscowości Ostrzeszów i jest na etapie rozwijania. Obecny system selektywnego zbierania odpadów oparty jest na rozstawianiu kontenerów w punktach zbiorczych oraz pojemników w indywidualnych posesjach do selektywnego gromadzenia odpadów.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie gospodarki odpadami.

9.9. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody w tym obszary NATURA 2000.

Cała gmina objęta jest obszarem chronionego krajobrazu, a w najbliższym sąsiedztwie znajduje się kilka obszarów NATURA 2000, park krajobrazowy oraz rezerwaty.

Ze względu na przebiegający przez gminę dział wodny, oddziaływanie na obszary NATURA 2000 będzie się odbywać pośrednio, przez spływające w tym kierunku wody powierzchniowe.

Realizacja GPOŚ największy wpływ będzie miała na poprawę jakości wód powierzchniowych pośrednio przez regulacje gospodarki odpadami komunalnymi, a bezpośrednio przez regulacje gospodarki wodociągowej, które poprzez zlewnię licznych cieków spływają na obszary chronione. Zmniejszy to w znacznym zakresie ładunek zanieczyszczeń jakie spływają z gminy. Będzie to działanie korzystne dla obszarów chronionych.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie stanu obszarów ochrony przyrody w tym obszarów NATURA 2000.

9.10. Oddziaływanie na dorzecze Odry i wody podziemne.

Tab. 9.10.1. Jednolite części wód powierzchniowych w Gminie Ostrzeszów.

Europejski Kod JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena Stanu	Ocena Ryzyka Nieosiągnięcia Celów Środowiskowych	Derogacje
PLRW600017184354	Potok nizinny piaszczysty	naturalna	dobry	niezagrożona	-
PLRW6000171843529	Potok nizinny piaszczysty	naturalna	słaby	zagrożona	- 1 derogacje czasowe - brak możliwości technicznych
PLRW60002318424	Potoki i strumienie na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych	naturalna	dobry	zagrożona	- 1 nowe modyfikacje - przekształcenie charakterystyk fizycznych
PLRW600017184349	Potok nizinny piaszczysty	naturalna	dobry	niezagrożona	-

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych:

- osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego,
- zapobieganie pogarszaniu stanu wód podziemnych.

Zgodnie z zapisami rozdziału 8.12 Prognozy:

Program będzie realizowany w obszarze przewidzianym poniższymi dokumentami:

- „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym na posiedzeniu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu,
- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 2 kwietnia 2014 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty (Dz. U. W. W. z 2014r., poz. 1229),
- art. 38e ustawy Prawo wodne.

Realizacja Programu:

- nie wpływa na stan wód – nie będzie powodować zmian w zasobach wodnych,
- zmniejszy oddziaływanie z gospodarki odpadami przez uporządkowanie systemu selektywnego odbierania odpadów komunalnych i problemowych z gospodarstw domowych – zmniejszy niekorzystne oddziaływanie odpadów na wody poprzez minimalizację powstawania z nich odcieków czy wydzielania niebezpiecznych substancji do wód,
- planowane są inwestycje rozbudowy istniejącego systemu kanalizacyjnego oraz przebudowy oczyszczalni ścieków w celu zwiększenia ich wydajności oraz skuteczności oczyszczania ścieków – zmniejszy się niebezpieczeństwo przedostawania nieoczyszczonych ścieków do wód,
- rozpatrzenie możliwości wykorzystania rowów melioracyjnych w małej retencji wód opadowych i roztopowych – umożliwi to wykorzystanie istniejących zasobów w małej retencji oraz przebudowa systemów odwadniających na odwadniająco – podsiąkowy.

Nie przewiduje się zwiększenia poboru wód podziemnych ponad posiadane pozwolenia – nie będzie zwiększenia wykorzystania wód podziemnych.

Wobec powyższego realizacja programu nie wpłynie negatywnie na jakość i stan wód dorzecza Odry czy wód podziemnych.

9.11. Oddziaływanie na klimat (w tym mikroklimat).

Ze względu na brak dużych inwestycji realizacja Programu nie będzie miała znaczącego wpływu na zmienność warunków klimatycznych. Wartości w ramach efektu gminy nie będą mierzalne. Mierzalny efekt przyniesie dopiero zsumowanie działań wielu podobnych regionów na obszarze całego kraju.

Związane jest to z dużą zmiennością warunków klimatycznych i ich zależnością zarówno od czynników antropogenicznych jak i naturalnych notowanych na całym świecie, trudno przewidzieć ich kierunek i potencjał na terenie jednej miejscowości. Można wnioskować, że będzie on zgodnych z trendami dla całego regionu Niżu Polski.

Pewne regionalne odczucie zmian powinno być zauważalne w mikroklimacie gminy. Będzie ono miało miejsce w pobliżu nasadzeń roślinności wysokiej przez redukcje oddziaływań anemometrycznych, termicznych. Przyczyni się także do poprawy warunków wilgotnościowych najbliższego otoczenia. Należy pamiętać, że każde drzewo oprócz zacieniania nasłonecznienia, stanowi parawan dla wiatru, jest też wydajną pompą przetwarzającą w sezonie wegetacyjnym przeciętnie ok. 10 l wody na każdy cm obwodu pnia. Jest to jedna z głównych przyczyn redukcji wahań temperatur w zadrzewieniach, jak również odczucia lżejszego oddychania i większej świeżości powietrza.

Wymierne efekty zmiany mikroklimatu wykaże promocja pro środowiskowych niskoemisyjnych źródeł paliw (odnawialnych źródeł energii dla emisji niskiej). Zastosowanie ich w szerokiej skali zwłaszcza na obszarach zwartej zabudowy poprawi warunki przejrzystości i zdrowotności powietrza. Przyjmuje się, że oddziaływanie pojedynczego budynku mieszkalnego z paleniskiem węglowym sięga ok. 70 m wokół.

Zakłada się, że odnawialne źródła energii OZE w okresie realizacji Programu na terenie gminy nie przekroczą kilkuset kW do 5 MW mocy. Gmina nie posiada terenów na realizację dużych inwestycji tego typu.

W porównaniu z elektrownią węglową 1 kWh energii z elektrowni odnawialnej szacunkowo przyczynia się do obniżenia emisji na poziomie 5.5g SO₄, 4.2g NO_x, 700g CO₂. Ponieważ

emisja w/w gazów szacowana jest maksymalnie na kilka % udziału w kształtowaniu klimatu, ich redukcja w okresie realizacji programu nie będzie odczuwalna w skali lokalnego klimatu. Natomiast działania te są niezmiernie istotne w wymiarze edukacyjnym i w długofalowych programach poprawy klimatu w ramach regionów.

Realizacja programu nie wpłynie na pogorszenie warunków klimatycznych (w tym mikroklimat).

9.12. Oddziaływanie instalacji energii odnawialnej.

Na terenie gminy nie przewiduje się lokalizacji elektrowni wiatrowych. Próby wyznaczenia lokalizacji pod elektrownie wiatrowe należy dokładnie przeanalizować pod względem środowiskowym, zwłaszcza :

- współoddziaływanie z innymi istniejącymi i planowanymi instalacjami tego typu,
- oddziaływania akustycznego na najbliższe tereny ochrony akustycznej,
- oddziaływania na ptaki i nietoperze.

Na dzień opracowania dokumentu na terenie Miasta i Gminy dynamicznie rozwijają się inwestycje w elektrownie fotowoltaiczne. Obecnie od czerwca 2015r. działa jedna instalacja o mocy 2 MW, druga 1 MW jest w trakcie realizacji. Kolejne 3 o mocy 2MW, 0,9 MW i 0,8 MW są planowane. Przy ekologicznych inwestycjach największe oddziaływania na środowisko występują na etapie budowy. Można się spodziewać większego oddziaływania wynikającego z ruchu sprzętu budowlanego. W celu ograniczenia oddziaływań użytkować należy tylko sprawny i sprawdzony sprzęt. Na placu budowy zabezpieczyć środki zaradcze i neutralizujące ewentualne wycieki.

Prace budowlane starać się ograniczyć tylko do pory dnia tj. od ok. 7:00 do 20:00.

Oddziaływanie na etapie eksploatacji:

Instalacja działa automatycznie nie powodując ponadnormatywnych emisji pyłów i gazów do powietrza, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego.

Instalacja nie wytwarza spalin, linie wewnętrzne, linie przesyłowe są małej mocy i w większych wiązkach prowadzone pod ziemią. Stacja automatycznej kontroli jest izolowanym kontenerem – styropianem lub pianką poliuretanową (głównie przed nadmiernym nagrzewaniem się na słońcu), co równocześnie wycisza pracę wszystkich wewnętrznych urządzeń, nie słuchać ich na zewnątrz.

W drobnej formie szybko rozwija się stosowanie kolektorów słonecznych do ogrzewania wody oraz stosowanie biomasy do spalania. Przy spalaniu biomasy należy pamiętać, że wpływa ona na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza, zwłaszcza przy spalaniu w nieprzystosowanych do tego typu paliwa piecach. Dlatego powinno się unikać jej większej koncentracji w obszarach mieszkalnych.

Istniejąca na terenie gminy biogazownia w miejscowości Szklarka Myślniewska zlokalizowana jest na terenach porolnych. Obecnie planowana jest jej rozbudowa. Działanie biogazowni pozwala lepiej wykorzystać i z mniejszymi skutkami środowiskowymi nieprzetworzone naturalne nawozy organiczne (jak np. gnojowica, obornik) czy odpady biodegradowalne. Zgodnie z posiadaną decyzją środowiskową jej działanie nie będzie znaczące dla środowiska.

Proponowane formy rozwoju energii odnawialnej na terenie gminy nie będą miały znaczącego oddziaływania na środowisko.

9.13. Oddziaływanie skumulowane aktualizacji GPOŚ.

Tab. 9.13.1. Przewidywane oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne z realizacji aktualizacji GPOŚ.

+ pozytywne

- negatywne

0 nie przewiduje się oddziaływania

Oddziaływanie	Etap budowy								
	bezpośrednie	Pośrednie	wtórne	skumulowane	krótko terminowe	średnio terminowe	długo terminowe	stałe	chwilowe
ludzie	-	-	0	0	-	0	0	0	-
klimat akustyczny	-	0	0	-	-	0	0	0	-
gleba i powierzchnia ziemi	-	-	0	0	0	0	0	0	-
powietrze	-	-	-	-	-	0	0	0	-
woda	-	0	0	0	-	0	0	0	-
zwierzęta	-	-	0	-	-	0	0	0	-
rośliny	-	-	0	-	-	0	0	0	-
bioróżnorodność	-	-	0	-	-	0	0	0	-
krajobraz	-	-	0	-	-	0	0	0	-
klimat	-	-	-	-	-	0	0	0	-
zasoby naturalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobra kultur i zabytki	0	0	0	0	0	0	0	0	0
obszary NATURA 2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobra materialne	-	-	0	0	-	0	0	0	-
Etap eksploatacji inwestycji									
ludzie	+	+	0	+	0	+	+	+	0
klimat akustyczny	+	+	0	+	+	+	+	+	+
gleba i powierzchnia ziemi	+	+	0	+	+	+	+	+	+
powietrze	+	+	+	+	+	+	+	+	0
woda	+	+	+	+	+	+	+	+	0
zwierzęta	+	+	+	+	0	+	+	+	0
rośliny	+	+	+	+	0	+	+	+	0
bioróżnorodność	+	+	+	+	0	+	+	+	0
krajobraz	+	0	0	+	0	0	+	+	0
klimat	+	+	+	+	0	0	+	+	0
zasoby naturalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobra kultur i zabytki	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dobra materialne	-/+	-/+	0	0	-/+	0	0	0	-/+